The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science
Doi number:http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2264
Number: 25-I , p. 311-318, Summer I 2014

EŞDİZİMLİLİK: KANSER VE AİDS SÖZCÜKLERİ ÜZERİNDE BİR UYGULAMA ÇALIŞMASI

COLLOCATION: A PRACTICAL STUDY ON WORDS 'CANCER AND AIDS'

Öğr. Gör. Dr. Özge CAN
Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dilbilim Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Bilge ÖZTÜRK
Kocaeli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü

Özet

Eşdizimlilik bir sözcüğün kendisinden önce ve sonra gelen tümcelerle kurduğu ilişkiyi temsil etmektedir. Metinsel bir olgu olarak tanımlanan eşdizimlilik sözcüksel ilişkilerin bir ürünü olarak düşünülmektedir. (Hoey, 1991). Eşdizimlilik üzerine yapılan çalışmalar bir ya da birden fazla sözcüğün/sözcük grubunun arasında bulunan ilişkiyi göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, gazete haber metinlerinde "kanser" ve "AIDS" sözcükleriyle eşdizimlilik ilişkisi sergileyen sözcükleri belirlemek, böylelikle bu konulara bakış açısını incelenen gazete metinleri çerçevesinde saptamaktır. Bu amaç doğrultusunda, 15'i 'Kanser', 12'si 'AIDS' konulu 27 gazete haber metninden oluşan bir bütünce düzenlenmiş, bu bütünce *Concord-WordSmith Programı* kullanılarak söz konusu sözcüklerle eşdizimlilik içerisinde olan ve kendilerinden beş öncesi ve beş sonrasında kullanılan sözcük ya da sözcük grupları Virtannen'in (2004) "Polls and surveys show" adlı çalışması temelinde çözümlenmiştir. Çalışmanın araştırma soruları, (a) *kanser* ve *aids* sözcükleri bütüncede ne sıklıkla kullanılmıştır? (b) *kanser* ve *aids* sözcükleri hangi anahtar sözcüklerle eşdizimlilik ilişkisi içerisindedir? Neden? (c) *kanser* ve *aids* sözcüklerinin birlikte görülme sıklıkları nasıldır? olarak belirlenmiştir. Bulgularımızdan elde ettiğimiz sonuç, metindeki örüntüler arasında anlamlı bir bağlantının olduğunu göz önüne sermiş, sözcüksel öğelerin yan yana gelişinin rastlantısal olmadığını göstermiştir. *Kanser* ve *AIDS* sözcüklerinin eşdizimlilik örüntülerini incelediğimiz bu araştırma, en temelde kanserin *tedavi edilebilir*, *AIDS*'in ise *mücadele edilebilir* bir hastalık olduğunu ortaya koymuştur. Kanser ve *AIDS* ile ilgili hiçbir dünya bilgisi olmayan bir bireyin bile, sadece bu sözcüklerin kurduğu eşdizimlilik ilişkilerini göz önünde bulundurarak, bu konu hakkında bilgi sahibi olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: (i) eşdizimlilik (ii) metin örüntüleri (iii) sözcüksel ilişkiler (iv) bütünce-temelli yaklaşım (v) Concord-Wordsmith Programı

Abstract

Collocation represents the relationship between a word and its correlation with the preceeding and following sentences. Collocation defined as a textual phenomenon is treated as a product of lexical relations (Hoey, 1991). The studies on collocation point out

the relationship between certain items and more than one word or group of words. It is aimed in this article to investigate the words that represent collocation with the words "cancer" and "AIDS" in news texts, and to determine the viewpoints on these subjects. This research consists of the corpus-based analysis carried out on 27 news texts (15 of which is on cancer, 12 of which is on AIDS). And these texts are analyzed by means of *Concord-Wordsmith Programme* and the collocational relations between five lexical items occuring before and after the words 'cancer' and 'AIDS' are drawn on Virtannen's (2004) "Polls and surveys show" study. The research questions of the study are determined as (a) how often are the words cancer and aids used in the corpus? (b) with which key words are cancer and aids in collocational relation? Why? (c) how often do the words' cancer and aids co occur? With reference to the findings, it can be indicated that there is a meaningful bonding between the patterns in the texts, and that the adjacency of lexical items is not incidental. The study in which we tried to determine the collocational patterns of the words cancer and aids, basically put forward that cancer is a *curable* disease and AIDS is a *striving* disease. It is assumed that a person even has no worldview about the words cancer and aids, just by taking the collocational patterns of those words into account, can have knowledge about the topic.

Key Words: (i) collocation (ii) text patterns (iii) lexical relations (iv) corpus-based approach (v) Concord-Wordsmith Programme

1. GİRİŞ

Eşdizimlilik, metindeki örüntüler arasında bir bağlantının olduğunu gösteren bir mekanizmadır. Diğer bir deyişle eşdizimlilik, bir sözcüğün kendisinden önce ve sonra gelen tümcelerle kurduğu ilişkiyi temsil etmektedir. Metinsel bir olgu olarak tanımlan eşdizimlilik, sözcüksel ilişkilerin bir ürünü olarak düşünülmektedir (Hoey, 1991: 219). Bir tümcede sözcüklerin gruplanmasını temsil eden eşdizimlilik, iki sözcüksel öğenin yan yana gelişinin rastlantısal olmadığını vurgular (Halliday ve Hasan, 1976). Aynı bağlam içinde kullanılan sözcüklerin oluşturduğu bağlantıları inceleyen eşdizimlilik çalışmaları da bir ya da birden fazla sözcüğün/sözcük grubunun arasında bulunan ilişkiyi göstermektedir. Bizim bu çalışmada amacımız; *kanser* ve *AIDS* konulu gazete haber metinlerinde, bu sözcükler ile eşdizimlilik ilişkisi içerisinde olan sözcük ve sözcük gruplarını belirlemek, böylelikle bu konulara bakış açısını incelenen gazete metinleri çerçevesinde saptamaktır. Bu amaca ulaşmak için oluşturduğumuz araştırma soruları şöyledir:

(i) *kanser* ve *AIDS* sözcükleri bütüncede ne sıklıkla kullanılmıştır?

(ii) *kanser* ve *AIDS* sözcükleri hangi anahtar sözcüklerle eşdizimlilik ilişkisi içerisindedir, neden?

(iii) *kanser* ve *AIDS* sözcüklerinin birlikte görülme sıklıkları nasıldır?

Şimdi yukarıdaki soruların yanıtlarının aranması için *kanser* ve *AIDS* sözcüklerinin yer aldığı bütüncemizi ve bu bütünceden elde edilen bulguları istatistiksel olarak saptamamıza yarayan araştırma yöntemimizi tanıtalım.

2. YÖNTEM

Eşdizimlilik çalışmalarında bilgisayarlı çözümleme programları çok önemli bir konuma sahiptir (Virtanen, 2004: 159). Bu noktada bütünce dilbiliminin (corpus linguistics) dil kullanımının gerçek örüntülerini ortaya koymak için oluşturulan oldukça güçlü bir araç olduğu söylenebilir. Bu yöntemde bir ya da birkaç metnin dilin tüm kullanımlarını kapsayamayacağı düşüncesinden yola çıkılarak pek çok sözcük ve yapıyı içinde barındıran tonlarca metin incelenebilmektedir. Bu yaklaşımın, sayısı oldukça fazla metinleri incelemeye olanak

sağlamasının temel nedeni verilerin bilgisayara kaydedilerek incelenmesi ya da bilgisayarda kayıtlı olan verilerin kullanılmasıdır. Bu sayede araştırmacı dilbilimsel çözümlemelerde daha güvenilir bulgular elde edebilmekte, bilgisayarın kullanımıyla araştırmacılar daha hızlı biçimde geniş dil örneklerini -metinleri- inceleyebilmektedir (Reppen ve Simpson, 2002: 92). Görüldüğü gibi 'Bütünce Dilbilimi'nin (BD) dil çalışmalarında önemli bir yere sahip olduğu açıktır. Şimdi BD çerçevesinde oluşturduğumuz bütünceyi tanıtalım.

Bir çalışmada ne türden metinlerin seçileceğine karar vermek, araştırmanın sorularını belirlemekle etkin hale gelmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, yukarıda sözünü ettiğimiz araştırma soruları, bütünce oluşturma aşamamızda ne türden metinlerin toplanacağına karar vermemizi sağlamış, bir araştırmacının birçok açıdan geniş bir bütünce oluşturmasının bulgularını daha güvenilir kılacağı düşüncesinden yola çıkılarak, farklı ideolojik yaklaşımları olan Hürriyet, Vatan ve Yeni Şafak[1] gazetelerinin Ekim 2005 ile Ocak 2006 arasındaki 4 aylık arşivleri taranmış ve toplam 6.858 sözcük içeren 27 gazete haber metninin oluşturduğu bir bütünce düzenlenmiştir. Bunlardan 15'i 'Kanser', 12'si 'AIDS' konulu gazete haber metinlerinden[2] oluşan bütüncemiz, *Concord-WordSmith Programı* kullanılarak çözümlenmiş, bu sözcüklerle eşdizimlilik içerisinde olan ve kendilerinden 5 öncesi ve 5 sonrasında kullanılan sözcük ya da sözcük grupları Vitanen'in (2004) "Polls and surveys show" adlı çalışması temel alınarak belirlenmiştir.

3.BULGULAR VE TARTIŞMA

Kanser ve *AIDS* sözcüklerinin bulunduğu gazete metinlerinde toplam 6.858 sözcük belirlenmiştir. WordSmith Programında tarandığında 73 adet 'kanser', 95 adet 'AIDS' sözcüğü saptanmıştır. Gazetelerdeki toplam metin sayısı, tümce sayısı ve sözcük sayısı birbirlerine çok yakın seçildiğinden aşağıdaki bulguların genellenebilir nitelikte olduğu söylenebilir.

SÖZCÜK	TOPLAM SÖZCÜK SAYISI	% ORANI
Kanser	73	1.06
AIDS	95	1.38
TOPLAM	168	2.44

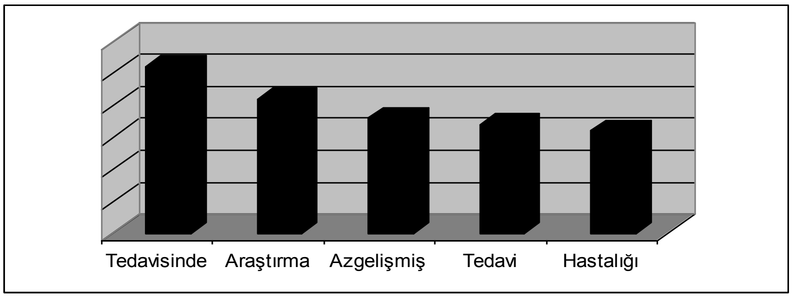
Tablo 1: Bütüncedeki Sözcük Sayıları ve Anahtar Sözcüklerin Yüzdelik Oranları

Tablo 1'de sergilendiği gibi, *kanser* ve *AIDS* sözcüklerinin metin içerisinde kullanılma sıklığı %2.44 olarak belirlenmiştir. Bizim bu noktada amacımız bu oranda kullanılan anahtar sözcüklerin kendilerinden önce ve sonra gelen tümcelerle kurduğu ilişkiyi saptamak, bu ilişkinin nedenlerini araştırmaktır. Buna göre ortaya çıkan tablo şöyledir:

	Birlikte Kullanılan Sözcük sayısı	Oran
Tedavisinde	17	% 26.5
Araştırma	12	% 21
Azgelişmiş	10	% 18,5
Tedavi	9	%17,5
Hastalığı	8	%16,5

Tablo 2: Kanser Sözcüğüyle Eşdizimli Olan Sözcükler ve %'lik Oranları

Tablo 2, *Kanser* sözcüğü 'merkez' kabul edildiğinde, bu sözcükle en sık kullanılan sözcük ve sözcük öbekleri sırasıyla; %26,5 oranıyla 'tedavisinde', %21 oranıyla 'araştırma', %18,5 oranıyla 'azgelişmiş', %17,5 oranıyla 'tedavi', %16,5 oranıyla 'hastalığı'dır. Bu tabloda yer alan bulguları, aşağıda Grafik 1'de şöyle gösterebiliriz:

Grafik 1. *Kanser* Sözcüğüyle Eşdizimli Olan Sözcükler

Aşağıdaki örnekler, bunların anahtar sözcüğümüz olan *kanser*le tümce içerisinde kullanıldıkları bağlamları göstermektedir:

Tedavisinde:

a. Halen kanser *tedavisinde* günlük gelişmeler yaşanıyor.

b. Murat Tuncer de, kanser *tedavisinde* doğal yöntemlerin kullanılmasını öngören tamamlayıcı tıbbın bilimsel bir yapılanma içinde kontrol altına alınmasını hedeflediklerini söyledi

c. Kanser *tedavisinde* "antikor" yöntemi önemli rol oynar.

Araştırma:

a. Pittsburgh Üniversitesi'nde *araştırma* yapan Dr. Bernard Fisher, 'mastektomi'ye artık, göğüs kanseri kanseri tedavisinde giderek daha az başvurulduğunu söyledi.

b. Dr. Fisher'in *araştırma*, bin 800 kadın hastadan üçte biri, vücutlarında kanser tekrarlanmaksızın hala hayatta ve bu durumun kendilerine uygulanan tedavi yöntemiyle hiçbir ilişkisinin olmadığını gösteriyor.

c. İki *araştırma*, kanserin tekrar belirme oranının bu dönem içinde düşük olduğunu da ortaya koyuyor.

Azgelişmiş:

a. Kanser, *azgelişmiş ülkeleri* vuruyor.

b. "Kanserin ağır yükü, *azgelişmiş,* düşük ve orta gelirli *ülkelerde*" dedi.

c. Uluslararası Atom Enerji Ajansı (UAEA), *azgelişmiş ülkelerde* kanser hastası sayısının 2015 yılına kadar 2 kat artacağını, yoksul ülkelerin radyoterapi araçları elde edebilmeleri için acil yardıma ihtiyaç duyduklarını…

Tedavi:

a. Kanserden korunmadaki *tedavi* yönteminde bitkiler konusunda uzun yıllardan beri araştırmaları bulunan Topuz, tamamlayıcı tıbbı bilimsel çatı altında istismarcılardan kurtararak halkın hizmetine sunmak istediklerini söyledi.

b. "Kanser hastalığında erken tanı sayesinde *tedavi* şansı yüksek ve maliyet düşük olmaktadır.

c. Kanserli hastanın, hangi *tedavi* yöntemleri sayesinde yaşama şansı oranlarının arttığını inceledi.

Hastalığı:

a. Batman 44. Bölge Eczacılar Odası Başkanı M. Emin Beyaz, kanser *hastalığı* için ciddi önlemler alınması gerektiğini, hasta sayısındaki artış nedeniyle ilaç talebinde patlama olduğunu söyledi.

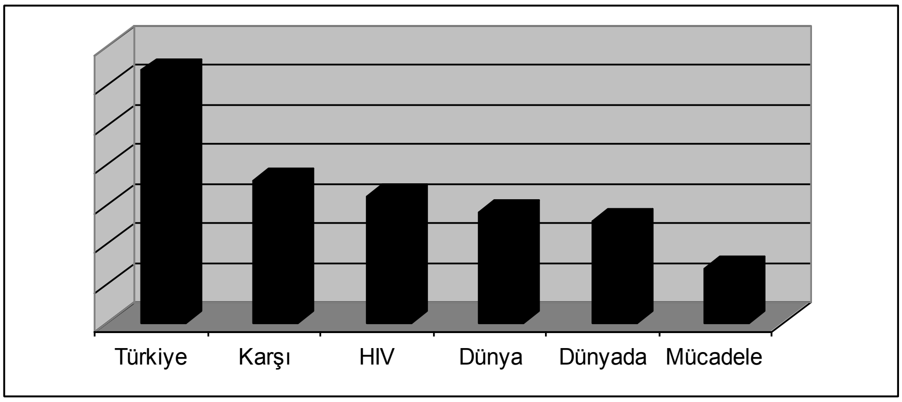
b. Bölgemizde kanser *hastalığı* hastanın kendisinden ve çevreden gizleniyor

c. Kanser *hastalığı* ile savaşmak için kararlı olmak gerekiyor.

Kanser sözcüğünün eşdizimli olarak kullanıldığı sözcükler ve bu sözcüklerin tümce içerisinde kullanıldıkları bağlamlar göz önünde bulundurulduğunda, 'tedavisi' ve 'hastalığı' öğelerinin *kanser* sözcüğünden hemen sonra kullanıldığı ve bu sözcükle birlikte bir AÖ oluşturduğu söylenebilir. Ayrıca 'hastalık' sözcüğünün *kanser*le kurduğu bu ilişki, *kanser*in bir hastalık olduğu dünya bilgimizi desteklemektedir. Bunun yanı sıra, yukarıda verilen örnekler ışığında, 'tedavisi' ve 'tedavi' öğelerinin *kanser*in tedavi edilebilen, en azından bu konuda girişimde bulunulan bir hastalık olduğu çıkarımı yapılabilir. *Kanser* sözcüğüyle eşdizimlilik ilişkisi kuran bir diğer sözcük ise 'araştırma' sözcüğüdür. Bu sözcüğün *kanser*le bir arada görülmesi, *kanser* üzerine araştırma yapıldığına gönderimde bulunabilir. Zaten 'tedavi' ve 'tedavisi' sözcüklerinin *kanser*le kurdukları ilişkinin temelinde 'araştırma' yatmakta, bu nedenle 'araştırma' sözcüğü, istatistiksel olarak bu iki öğe arasında yer almaktadır. *Kanser* sözcüğünün eşdizimlilik örüntüsünü araştırdığımız bu çalışmanın en ilgi çekici yanlarından biri de, bu sözcüğün 'azgelişmiş' öbeğiyle kurduğu eşdizimlilik ilişkisidir. Verilen örneklerde de görüldüğü gibi, 'azgelişmiş' sözcüğü 'ülkeler' AÖ ile birlikte kullanılmakta, *kanser*in 'azgelişmiş ülkeler' ile olan bağlantısını ortaya koymaktadır. Şimdi *AIDS* sözcüğünün eşdizimlilik örüntülerine odaklanalım:

	Birlikte Kullanılan Sözcük sayısı	**Oran**
Türkiye('de)	22	% 32
Karşı	16	% 18
HIV	14	% 16
Dünya	12	% 14
Dünyada	11	% 13
Mücadele	7	%7

Tablo 3, *AIDS* sözcüğü 'merkez' kabul edildiğinde, bu sözcükle en sık kullanılan sözcük ve sözcük öbekleri sırasıyla; %32 oranıyla 'Türkiye', %18 oranıyla 'karşı', %16 oranıyla 'HIV', %14 oranıyla 'dünya', %13 oranıyla 'dünyada' ve %7 oranıyla 'mücadele'dir. Bu çizelgede yer alan bulguları aşağıdaki Grafik 2'de şöyle gösterebiliriz:

Grafik 2. *AIDS* Sözcüğüyle Eşdizimli Olan Sözcükler

Aşağıdaki örnekler, bunların anahtar sözcüğümüz olan *AIDS*le tümce içerisinde kullanıldıkları bağlamları göstermektedir:

Türkiye:

a. *Türkiye'*de AIDS 1985 yılından beri gözleniyor.

b. AIDS ilk defa 1985 yılında tek vaka ile tanışan *Türkiye*'deki durum da dünyadakinden farklı değil

c. *Türkiye'*de 1500 civarında olan AIDS hastası sayısının, 7-8 yıl sonra 10 bine çıkacağının tahmin edildiğini söyledi.

Karşı:

a. AIDS'e *karşı* aşı geliştirildi.

b. Böylece AIDS'e *karşı* oral yolla alınabilir bir aşı geliştirildi.

c. İzmir'de 515 kişi üzerinde yapılan araştırmada AIDS'e *karşı* koruyucu olarak bilinen ve hem anne hem de babadan geçince tam koruyuculuk sağlayan "CCR5Delta32" genine yalnızca 1 kişide rastlandı.

HIV:

a. AIDS'e yol açan *''HIV''* adlı virüsün hücrelere girişini önlediğini söyledi.

b. İHA muhabirinin derlediği bilgilere göre, Türkiye'de, geçen yıl sonu itibariyle bin 325 kişide *HIV* virüsü tespit edilebildi; ancak sadece resmi rakamlar, 'Türkiye'nin AIDS gerçeğini' gözler önüne sermesi açısından…

c. ABD Başkanı George Bush'un AIDS Acil Planı ve Dünya Bankası'nın Afrika için Çokuluslu *HIV*/AIDS Programı'nın bulunduğunu kaydetti.

d. 'Hangi ülkeden gelmiş olursa olsun *HIV*/AIDS ile yaşayan insan sınır dışı edilemez, aşağılayıcı muamele ya da ayrımcılık uygulanamaz.

Dünya:

a. Afrika'daki kaynakların boşa gitmesinin önemli bir nedeniyse AIDS. *Dünya* Gıda Programı, AIDS'in etkisini şu örnekle açıklıyor:…

b. *Dünya* Sağlık Örgütü AIDS için seferber edildi.

c. *Dünya* Bankası Küresel HIV/AIDS Programı Direktörü Debrework Zewdie, bugüne kadar tüm dünyada 60 milyondan fazla insanın AIDS hastalığına yakalandığını ve bunlardan 20 milyonunun hayatını kaybettiğini kaydetti.

Dünyada:

a. Serhat Ünal, *dünyada* her gün 14 bin yeni AIDS vakasının ortaya çıktığını belirterek….

b. "Çağın vebası" olarak da nitelenen AIDS hastalığı, tüm *dünyada* milyonlarca insan için tehdit oluşturmaya devam ediyor.

c. Uzmanların tahminlerine göre, *dünyada* her yıl kansere yakalanan 10 milyon kişinin 6 milyonu hayatını kaybediyor.

Mücadele:

a. AIDS ile *Mücadele* Birimi yöneticisi ve Afrika'ya Hareket Vakfı Başkanı Melek Keçecioğlu, HIV virüsü taşıyan İzmirli çocuğu evinde ziyaret ederek 3 koli oyuncak getirirken, ailesine de maddi yardımda bulundu.

b. Zewdie, AIDS'le *mücadele* için oluşturulan fonda 2004 yılında 6 milyar dolar toplanmasına rağmen bu rakamın hala ihtiyaç duyulan miktarın yarısına denk geldiğini söyledi.

c. Zimbabve'nin, 2004'ten 2005'e kadar AIDS ile *mücadelede* önemli bağışçı ülkelerden destek almadığını belirten UNICEF, bunlar arasında ABD Başkanı George Bush'un AIDS Acil Planı ve Dünya Bankası'nın Afrika için Çokuluslu HIV/AIDS Programı'nın bulunduğunu kaydetti.

AIDS sözcüğünün eşdizimli olarak kullanıldığı sözcükler ve bu sözcüklerin tümce içerisinde kullanıldıkları bağlamlar göz önünde bulundurulduğunda ise, bu sözcüğün 'Türkiye('de)' Yerlik anlambilimsel işleviyle kurduğu yoğun ilişkinin temelinde bütüncemizi oluşturan metinlerin Türkçe gazete haber metinlerinden seçilmiş olması, dolayısıyla da Türkiye'deki durumların betimlenmesi ve gelişmelerin ele alınması olarak açıklanabilir. Ayrıca 'Türkiye'nin eşdizimlilik örüntüsünde bu denli kullanılması *AIDS*'in Türkiye'de de yaşandığı dünya bilgimizi desteklemektedir. Bunun yanı sıra, *AIDS* [-olumlu] çağrışımları olan bir sözcüktür, bu nedenle de 'karşı' İÖ'nin bu sözcükle eşdizimlilik ilişkisi içerisinde sıklıkla kullanılmasının, beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir, dolayısıyla yukarıdaki örneklerin de ortaya koyduğu gibi metin içerisinde *AIDS*'e karşı [+olumlu] gelişmelerin yer alması doğaldır. *AIDS* sözcüğüyle eşdizimlilik ilişkisi kuran bir diğer sözcük ise 'HIV' sözcüğüdür. Verilen örnekler bağlamında değerlendirildiğinde, bu sözcüğün *AIDS*'le bir arada görülmesi, hem *AIDS*'in HIV virüsünden kaynaklanması hem de *AIDS* sözcüğünün HIV sözcüğüyle eşanlamlı olması olarak açıklanabilir. Buna ek olarak *AIDS* sözcüğü 'dünya' ve 'dünyada' öğeleriyle eşdizimli görünmektedir. Her ne kadar ilk anda bu öğeler birbirleriyle çok benzer görünseler de, 'dünya' ve 'dünyada' başlıkları altında sergilenen örnekler bizi farklı iki değerlendirme yapmaya götürmektedir. Buna göre, '*Dünya* Gıda Programı', '*Dünya* Sağlık Örgütü', '*Dünya* Bankası' AÖleri, *AIDS* için (*AIDS*'e karşı) birtakım örgütlerin oluşturulduğunu göstermektedir. Buna karşılık *AIDS* sözcüğünün birlikte kullanıldığı 'dünyada' Yerlik anlambilimsel işlevi, *AIDS*'in dünya çapında bir olgu olduğu izlenimini vermektedir. Son olarak 'mücadele' sözcüğü, anahtar sözcüğümüz olan *AIDS*'le yoğun olmasa da eşdizimli görünmektedir. Bunun nedeni yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi *AIDS*'in [-olumlu] çağrışımlarının bulunması, bu nedenle 'karşı' İÖ ile bulundukları ortak paydada daha az yer alması olarak açıklanabilir. Ayrıca 'mücadele' sözcüğü *AIDS*'e karşı bir savaşımın gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır.

4. SONUÇ

Eşdizimlilik üzerine yaptığımız bu çalışma, metindeki örüntüler arasında anlamlı bir bağlantının olduğunu göz önüne sermiş, sözcüksel öğelerin yan yana gelişinin rastlantısal olmadığını göstermiştir. *Kanser* ve *AIDS* sözcüklerinin eşdizimlilik örüntülerini incelediğimiz bu araştırma, en temelde kanserin *tedavi edilebilir*, *AIDS*'in ise *mücadele edilebilir* bir hastalık

olduğunu ortaya koymuştur. Kanser ve *AIDS* ile ilgili hiçbir dünya bilgisi olmayan bir bireyin bile, sadece bu sözcüklerin kurduğu eşdizimlilik ilişkilerini göz önünde bulundurarak, bu konu hakkında bilgi sahibi olabileceği düşünülmektedir.

Notlar

[1] İdeolojik farklılığın Hürriyet/Vatan ile Yeni Şafak gazeteleri arasında olduğu düşünülmektedir; ancak bu gazetelerin seçilmesindeki amaç 'kanser' ve 'AIDS' sözcüklerinin metin içerisindeki eşdizimlilik örüntülerini ideolojik bağlamda tartışmak değil, çalışmamıza çeşitlilik katmaktır. Bunun nedeni 'kanser' ve 'AIDS' sözcüklerinin belli bir ideolojiyi değil, tıbbi/bilimsel gerçekleri yansıtması olarak açıklanabilir.

[2] Bütüncemize alınan gazete haber metinlerinde kanser ve AIDS sözcüklerinin birlikte yer aldığı bir metne rastlanmamıştır. Bu nedenle bu sözcüklerin yer aldığı metinler ayrı ayrı incelenmiştir.

KAYNAKÇA

HALLIDAY, Michael, ve HASAN, Ruqaiya. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.

HOEY, Michael. (1991). *Patternsof Lexis in Text*. Oxford University Pres.

REPPEN, Randi, ve SIMPSON, Rita. (2002). Corpus Linguistics. N. Schmitt (Ed.), *An Introduction to Applied Linguistics* içinde (ss. 92-111). Great Britain: Arnold Publishers.

VIRTANEN, Tuija. (2004). Polls and surveys show. H. Halmari. (Ed.), *Persuasion across genres: A linguistic approach* içinde. USA: John Benjamins.